

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2022
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Freja Thorup Aahauge
Sagsnr.: 2022-0030-7308
Dok.: 2349980

Besvarelse af spørgsmål nr. 638 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 638 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. marts 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 638 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen ”Vold og voldtægt giver tre års fængsel og udvisning”, www.tvmidtvest.dk, den 11. januar 2022, og vil ministeren på den baggrund redegøre for sagen, herunder hvorfor den domfældte angiveligt først blev varetægtsfængslet efter domsafsigelsen og ikke tidligere i forløbet? Vil regeringen sikre, at der fremover skal ske varetægtsfængsling langt tidligere i forløbet for at beskytte kvinder, der anmelder vold og voldtægt i samlivsforhold, og for at sikre retsfølelsen, og i så fald redegøre for hvordan dette sikres fremadrettet?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har anmodet Statsadvokaten i Viborg om en udtalelse. Statsadvokaten i Viborg har anmodet Midt- og Vestjyllands Politi om en udtalelse. Midt- og Vestjyllands Politi har bl.a. oplyst følgende:

”Sagen drejer sig om vold, psykisk vold og voldtægt begået i perioden januar 2018 til november 2020 af en syrisk mand over for dennes syriske ægtefælle.

Den syriske kvinde forlod manden den 18. november 2020 og flyttede på krisecenter. Parret blev efterfølgende skilt i februar 2021. Sagen blev anmeldt til politiet i december 2020 og efterforsket frem til den 1. marts 2021.

Anklagemyndigheden forelagde den 9. marts 2021 sagen for Statsadvokaten i Viborg, idet sagen blandt andet omhandlede psykisk vold. Sagen blev herefter sendt til Retten i Viborg den 6. maj 2021.

Under hovedforhandlingen den 8. juni 2021 blev sagen udsat på baggrund af forsvarerens ønske om personundersøgelse med henblik på mentalundersøgelse. Efter endt mentalundersøgelse blev sagen på ny berammet til den 10. januar 2022, hvor tiltalte på baggrund af forurettedes forklaring blev idømt 3 års fængsel og udvisning med indrejseforbud for bestandigt. Tiltalte ankede dommen og blev dagen efter varetægtsfængslet under ankesagens behandling af hensyn til retshåndhævelsen, jf. retsplejelovens § 769, stk. 1, jf. § 762 stk. 2, nr. 1.

Fremstilling i grundlovsforhør med henblik på varetægtsfængsling sker altid efter en konkret vurdering af sagens omstændigheder. I den konkrete sag har Midt- og Vestjyllands Politi ikke fundet grundlag for at fremstille den tiltalte i grundlovsforhør med henblik på varetægtsfængsling under efterforskning af sagen, idet der ikke var grund til at tro, at han på fri fod ville unddrage sig strafforfølgningen, begå ny ligeartet kriminalitet eller påvirke efterforskningen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1. Midt- og Vestjyllands Politi har endvidere ikke fundet grundlag for fremstilling i grundlovsforhør af hensyn til retshåndhævelsen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, idet der efter politikredsens vurdering først var grundlag herfor, efter at byretten havde haft lejlighed til at vurdere beviserne i sagen under hovedforhandlingen.”

Statsadvokaten i Viborg har henholdt sig til Midt- og Vestjyllands Politis udtalelse, herunder Midt- og Vestjyllands Politis konkrete vurdering af, at grundlaget for varetægtsfængsling, herunder retshåndhævelsesarrest, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, ikke var til stede forud for domfældelsen i byretten.

Statsadvokaten i Viborg har supplerende oplyst:

”Varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan alene ske, hvis retten finder ”særligt bestyrket mistanke” om en forbrydelse, som efter bestemmelsen kan udgøre grundlag for fængsling. Det er ikke usædvanligt, at dette mistankegrundlag i sager om vold og voldtægt først foreligger efter en fældende dom i byretten, hvor retten har haft lejlighed til at vurdere sagens samlede omstændigheder, herunder troværdigheden af parternes forklaring. Det vil særligt være tilfældet i en sag som den foreliggende, hvor parterne kender hinanden, hvor forklaringerne er modsatrettede, og hvor forklaringerne i begrænset omfang er støttet af andre beviser i sagen.

Vestre Landsret har ved kendelse af 9. februar 2022 i forbindelse med ankesagen truffet afgørelse om, at tiltalte skal forblive varetægtsfængslet frem til endelig dom, jf. retsplejelovens § 769, stk. 3, jf. § 767, stk. 2. Ankesagen er berammet til hovedforhandling i Vestre Landsret den 23. og 24. maj 2022.

Det bemærkes, at det fremgår af sagen, at Midt- og Vestjyllands Politis anmodning om varetægtsfængsling, uanset domfældtes tilstedeværelse, ikke blev fremsat umiddelbart efter domsafsigelsen. Dette skete først dagen efter domsafsigelsen, den 11. januar 2022, efter et forløb,

hvor domfældte blev anholdt den 10. januar 2022 om aftenen.

Statsadvokaten har meddelt Midt- og Vestjyllands Politi, at fængslingsanmodningen i en situation som den foreliggende burde være fremsat umiddelbart efter domsafsigelsen, og at forløbet var uhensigtsmæssigt.”

Rigsadvokaten kan henholde sig til Statsadvokaten i Viborgs og Midt- og Vestjyllands Politis udtalelser og kan tilslutte sig, at anmodningen om varetægtsfængsling burde være fremsat umiddelbart efter domsafsigelsen.”

2. Bortset fra tilfælde af overtrædelse af vilkår for prøveløsladelse, betinget dom mv. bygger varetægtsfængslingsreglerne på to grundbetingelser, nemlig (1) at en person med en vis styrke kan mistænkes for et strafbart forhold, og (2) at dette forhold er af en vis nærmere beskrevet grovhed, se herom bl.a. Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 728/1974 om anholdelse og varetægt, s. 21ff.

I retsplejelovens § 762, stk. 1, stilles således krav om, at der skal være en begrundet mistanke (*mistankekrav*) om, at den sigtede har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder (*kriminalitetskrav*). Herudover stilles krav om, at der i sagen foreligger en af følgende omstændigheder, der konkret begrundet varetægtsfængsling: (1) unddragelsesfare, (2) gentagelsesfare eller (3) kollusionsfare, dvs. grund til at antage, at den sigtede vil vanskeliggøre efterforskningen.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, er der dog efter omstændighederne mulighed for varetægtsfængsling, selvom varetægtsfængslingen ikke er konkret begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, som det er tilfældet for varetægtsfængsling efter stk. 1. Adgangen til varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, er derimod begrundet i hensynet til befolkningens retsbevidsthed og den nødvendige alvor og konsekvens i retshåndhævelsen, jf. betænkning nr. 728/1974, s. 27.

Efter denne bestemmelse kan en sigtet således varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke (*mistankekrav*) om, at han har begået en lovovertrædelse af en vis nærmere bestemt grovhed, herunder bl.a. voldtægt og visse voldsforhold, (*kriminalitetskrav*), og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Om baggrunden for det skærpede mistankekrav i bestemmelsen i § 762, stk. 2, anførte flertallet i Strafferetsplejeudvalget følgende i betænkning nr. 728/1974, s. 27:

”Efter den gældende formulering af retsplejelovens § 780 kan varetægt efter nr. 2, d) kun iværksættes, når der foreligger forhold, der »i væsentlig grad bestyrker sigtelsen«. Udvalget har overvejet, om der er grund til at opretholde dette krav. Man kan gøre gældende, at når der er grundlag for en sigtelse for manddrab, voldtægt, røveri etc., er det af retshåndhævelsesmæssige grunde uantageligt, at sigtede er på fri fod. I praksis vil man da også næsten undtagelsesfrit træffe bestemmelse om varetægt i disse sager. Dette beror dog oftest på, at en af de øvrige varetægtsbetingelser vil være opfyldt. Hvis dette undtagelsesvis ikke er tilfældet mener udvalget, at hensynet til den sigtede vejer tungere end hensynet til retshåndhævelsen, medmindre sigtelsen er »særligt bestyrket«.”

3. Som det fremgår af Statsadvokaten i Viborgs udtalelse, er det ikke usædvanligt, at der i sager om vold og voldtægt først foreligger et tilstrækkeligt mistankegrundlag efter en fældende dom i byretten. Mistankekravet i retsplejelovens § 762, stk. 2, sætter derfor visse grænser for muligheden for varetægtsfængsling i disse sager, hvis der ikke i sagen foreligger sådanne omstændigheder, som medfører, at varetægtsfængsling kan ske efter stk. 1 (unddragelsesfare, gentagelsesfare eller kollusionsfare).

Reglerne om retshåndhævelsesarrest efter retsplejelovens § 762, stk. 2, er resultatet af en nøje foretaget afvejning mellem hensynet til retsfølelsen over for hensynet til den sigtedes retssikkerhed. Det bemærkes i den forbindelse, at det – særligt i sager, hvor der ikke er grund til at antage, at gerningspersonen på fri fod vil unddrage sig strafforfølgning, begå ny ligeartet kriminalitet eller påvirke efterforskningen – er afgørende, at reglerne sikrer, at risikoen for, at uskyldige personer varetægtsfængsles, er så lille som muligt.